

Explaining the demands of the Supreme Leader from the education system in the first step of the revolution

Faramarz Mohammadi Pouya *

The statement of the second step of the revolution is the renewal of information addressed to the Iranian nation and especially to the youth, which will serve as a charter for the second stage of self-construction, socialization and civilization. One of the areas that plays an important role in achieving the goals of the second step of the revolution is the field of education, because on the one hand an important part of these goals is achieved during the education process and on the other hand, part of these goals are achieved by human resources. Educated is realized in the educational system, therefore, in order to achieve the goals of the second step of the revolution, special attention should be paid to the improvement of the education system. In order to improve the education system, its challenges must be examined in the first step of the revolution in order to be solved in the second step and provide the basis for the realization of the above goals. In order to examine the challenges of the education system, in the first step, we will address the demands of the Supreme Leader regarding education, because his demands, as a beacon, enlighten the minds about the challenges of education. Therefore, the purpose of this study is to explain the demands of the Supreme Leader from the education system in the first step of the revolution. The method used is the method of document mining and his statements about education have been analyzed with the emphasis on the last years leading up to the fortieth anniversary of the revolution after the announcement of general policies to change the country's education system. After analyzing the statements, their demands were counted in the form of four major categories: educational policy, teacher, educational content, educational space. These demands can be the starting point for the education system in the second step of the revolution and the training of students at the level of Islamic society.

Keywords: *The first and second steps of the revolution, the demands of the Supreme Leader, the education system, the student at the level of the Islamic society.*

* Assistant Professor, Department of Educational Sciences, College of Humanities, Bou Ali Sina University, Hamadan, Iran.

تبیین مطالبات مقام معظم رهبری از نظام آموزش و پرورش در گام اول انقلاب

فرامرز محمدی پویا *

دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۰۸/۲۸

پذیرش نهایی: ۱۳۹۹/۱۰/۱۰

چکیده

بیانیه گام دوم انقلاب تجدید مطّلعی خطاب به ملت ایران و به‌ویژه جوانان است که به‌منابه منشوری برای دومین مرحله خودسازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی خواهد بود. یکی از حوزه‌های که نقش بسزایی در تحقق اهداف گام دوم انقلاب دارد، حوزه آموزش و پرورش است؛ چراکه از یک‌سو، بخش مهمی از این اهداف طی فرایند تعلیم و تربیت حاصل می‌شود و از سوی دیگر، بخشی از این اهداف، توسط نیروی انسانی تربیت‌یافته در نظام آموزشی تحقق می‌یابد؛ لذا برای تحقق اهداف گام دوم انقلاب باید به‌بهبود نظام آموزش و پرورش توجه خاصی کرد. برای بهبود نظام آموزش و پرورش باید چالش‌های آن در گام اول انقلاب بررسی تا در گام دوم مرتفع شود و بستر تحقق اهداف فوق را فراهم آورد. جهت بررسی چالش‌های نظام آموزش و پرورش در گام اول، به مطالبات مقام معظم رهبری در مورد آموزش و پرورش می‌پردازیم؛ چراکه مطالبات ایشان به‌منابه چراغی، روشنی‌بخش اذهان در مورد چالش‌های آموزش و پرورش است. با این اوصاف، هدف از پژوهش حاضر، تبیین مطالبات مقام معظم رهبری از نظام آموزش و پرورش در گام اول انقلاب است. روش مورد استفاده، روش اسناد کاوی بوده و بیانات ایشان درباره آموزش و پرورش با تأکید بر سال‌های پایانی منجر به چهل سالگی انقلاب - بعد از ابلاغ سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور - تحلیل شد. پس از تحلیل بیانات، مطالبات ایشان در قالب چهار مقوله کلان یعنی سیاست‌گذاری آموزشی، معلم، محتوای آموزشی و فضای آموزشی، احصا گردید که همین مطالبات می‌تواند سرلوحه حرکت نظام آموزش و پرورش در گام دوم انقلاب و تربیت دانش‌آموزان تراز جامعه اسلامی باشد.

کلیدواژه‌ها: گام اول و دوم انقلاب، مطالبات مقام معظم رهبری، نظام آموزش و پرورش رسمی و عمومی، دانش‌آموز تراز جامعه اسلامی.

* استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

مقدمه و بیان مسئله

مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب، هفت توصیه مهم خطاب به ملت ایران به‌ویژه جوانان دارند که ابعاد این توصیه‌ها عبارت‌اند از: علم و پژوهش، معنویت و اخلاق، اقتصاد، عدالت و مبارزه با فساد، سبک زندگی، عزت ملی، روابط خارجی، مرزبندی با دشمن و استقلال و آزادی (بیانیه گام دوم انقلاب، ۱۳۹۷). با یک نگاه کلی متوجه می‌شویم که از دید ایشان، مبانی لازم برای دستیابی به اهداف پنهان در این توصیه‌ها، درگرو نظام آموزش و پرورش است؛ چراکه می‌فرمایند: «دستگاه آموزش و پرورش یکی از معدود دستگاه‌های درجه یک در پیشرفت کشور و نیازهای کشور است؛ دستگاه آموزش و پرورش خیلی مهم است ... ما نمی‌توانیم به آموزش و پرورش مثل یک اداره معمولی در ردیف ادارات دیگر نگاه کنیم؛ اینجا مسئله‌اش، مسئله ویژه است. خوب، آموزش و پرورش یک فرصتی در اختیار دارد که هیچ دستگاه دیگری این فرصت را ندارد. این فرصت عبارت است از این دوازده سالی که کودکان ما، نوجوانان ما در دوره دبستان و دبیرستان طی می‌کنند؛ این در اختیار آموزش و پرورش است؛ در اختیار هیچ دستگاه دیگری یک چنین فرصت گران‌بهایی وجود ندارد؛ این فرصت، بهترین فرصت برای انتقال ارزش‌ها و انتقال درست و جامع آرمان‌های انقلابی و ملی ما است؛ این فرصت، برای نهادینه کردن هویت ملی در کودکان ما و مردان و زنان آینده ما، یک فرصت بی‌نظیری است؛ این در اختیار آموزش و پرورش است. هم اندیشه در این دوازده سال شکل می‌گیرد، هم انگیزه شکل می‌گیرد؛ جهت حرکت زندگی - انگیزه‌ها، آرمان‌ها جهت‌گیری‌ها - در وجود جوان ما و نوجوان ما، در همین دوازده سال به برکت حضور در کلاس‌های درس و شنیدن از معلمین و بودن در محیط مدرسه شکل می‌گیرد. ببینید این چقدر اهمیت دارد؛ یعنی آینده کشور مربوط به همین دوازده سال جوانان ما است» (بیانات در دانشگاه فرهنگیان، ۱۳۹۷/۰۲/۱۹). از سوی دیگر در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش (۱۳۹۰) تصریح شده است که نظام آموزش و پرورش برای تربیت دانش‌آموز تراز جامعه اسلامی، باید به تربیت در ابعاد اعتقادی، عبادی و اخلاقی، اجتماعی و سیاسی، زیستی و بدنی، اقتصادی و حرفه‌ای، زیبایی‌شناختی و هنری و علمی و فناورانه بپردازد و همان‌گونه که ملاحظه می‌شود، نائل آمدن به اهداف این ساحت‌های تربیتی، زمینه‌ساز تحقق اهداف مستتر در توصیه‌های گام دوم انقلاب است؛ از این رو پرداختن به نظام آموزش و پرورش و نهاد تعلیم و تربیت در تحقق اهداف گام دوم انقلاب

بسیار مهم و ضروری است.

این در حالی است که به زعم صاحب نظران، نظام آموزش و پرورش آن چنان که باید در تحقق اهداف خود موفق نبوده؛ چرا که برگرفته از الگوهای غربی بوده است. رهبر معظم انقلاب در این زمینه می فرماید: «نظام آموزشی کنونی برگرفته از نظام آموزشی اروپاست و همچون اثری موزه‌ای، دست نخورده باقی مانده و کهنه شده است، در حالی که لازم است نوسازی شود». ایشان، نوسازی نظام آموزشی به شیوه تقلیدی و رونویسی از دست غربی‌ها را کاری غلط برشمردند و افزودند: «البته استفاده از تجربیات خوب است اما صاحبان فکر و اندیشه باید در قالب طرح تحول آموزش و پرورش، نظام نوین آموزشی را طراحی و اجرا کنند» (بیانات در دیدار معلمان، ۱۳/۰۲/۱۳۹۵)؛ «ما در آموزش و پرورش احتیاج به تحول داریم» (بیانات در دیدار معلمان، ۱۲/۰۲/۱۳۸۵)؛ «آموزش و پرورش کنونی کشور ما، ساخته و پرداخته فکر ما و برنامه‌های ما و فلسفه ما نیست، بنای کار بر آن فلسفه‌ای نبود که ما امروز دنبال آن هستیم، تحول یک کلمه است لکن در پشت این وجود لفظی، در پشت این کلمه، یک دنیا کار نهفته است» (بیانات در دیدار مسئولان آموزش و پرورش، ۰۳/۰۵/۱۳۸۶)؛ «بهترین و برجسته‌ترین فکرها باید بنشینند برای آموزش و پرورش طراحی کنند، باید فلسفه آموزش و پرورش اساسی و واضح باشد و بر اساس این فلسفه، افق آینده آموزش و پرورش کشور روشن باشد، معلوم باشد ما دنبال چه هستیم و کجا می‌خواهیم برویم و بر اساس آن خط‌کشی بشود، برنامه‌ریزی بشود و راه‌ها مشخص بشود. ما به این احتیاج داریم، آموزش و پرورش باید از روزمرگی بیرون بیاید. این اساس حرف است» (بیانات در دیدار معلمان، ۱۲/۰۲/۱۳۸۵). ایشان هم چنین می‌فرمایند: «آموزش و پرورش باید روزه‌روز با اهداف کلان و بسیار مهمی که برای آن وجود دارد، خود را بیشتر تطبیق دهد. نظام آموزش و پرورش باید در همین جهت، یک تحول اساسی پیدا کند ... طراحان فکور و اندیشمند در زمینه‌های سازمان‌دهی و شکل دادن به محیط‌های درسی و کلاس‌های درسی و محتوای آن‌ها و تربیت معلمان و ترسیم خطوط مهم و روشن در مجموعه آموزش و پرورش باید کارهای تحول‌آمیز و مهم بکنند» (بیانات در دیدار معلمان، ۱۲/۰۲/۱۳۸۶). با توجه به فرمایشات مقام معظم رهبری مشخص شد که ایشان، خواستار تحولی بنیادین در نظام آموزش و پرورش بوده‌اند و در گام اول انقلاب از نظام آموزش و پرورش مطالباتی داشته‌اند؛ مطالباتی که در صورت برآورده شدن، می‌تواند زمینه‌ساز تحقق اهداف گام دوم انقلاب باشد، از این رو پژوهش حاضر درصدد پاسخ به این سؤال است که مطالبات مقام معظم

رهبری از نظام آموزش و پرورش در گام اول انقلاب چیست؟

مبانی نظری

ارزشمندی تعلیم و تربیت به قدری است که خداوند متعال در قرآن کریم از آن، به عنوان دلیل و واسطه‌ای نام می‌برد که فرزندان می‌توانند برای والدین طلب مغفرت نمایند: «وَ اخْفِضْ كَهْمًا جَنَاحَ الذَّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيْتَنِی صَغِيرًا؛ و از روی مهربانی، بال‌های تواضع خویش را برای آنان فرود آور و بگو پروردگارا! بر آنان رحمت فرست، همان‌گونه که مرا در کودکی تربیت کردندی» (اسراء، ۲۴). این موضوع حکایت از اهمیت و نقش تعلیم و تربیت در پرورش همه‌جانبه فرد دارد و از همین رو است که در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، شش ساحت یا بُعد برای تربیت در نظر گرفته شده است که عبارت‌اند از: ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی، ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی، ساحت تربیت زیستی و بدنی، ساحت تربیت زیبایی-شناختی و هنری، ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای و ساحت تربیت علمی و فناوری (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰، ص ۲۹۹). در رابطه با ساختار نظام تعلیم و تربیت می‌توان گفت که این نظام شامل دو بخش «رسمی» و «غیررسمی» است. بخش رسمی شامل دو بخش یعنی «قبل از ابتدایی تا پایان متوسطه» و «دانشگاهی» است (ناظمی، ۱۳۸۸:۲۴۶). بخش اول، نظام آموزش و پرورش رسمی و عمومی نام دارد که وزارت «آموزش و پرورش» متولی آن است (سروش، ۱۳۸۶:۵۷-۵۶). مقام معظم رهبری در بیان اهمیت نهاد آموزش و پرورش می‌فرماید: «حساس‌ترین و مهم‌ترین بخش اداره کشور، آموزش و پرورش است» (بیانات در دیدار جمعی از مسئولان وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۸۱/۰۴/۲۶). از آنجا که نهاد آموزش و پرورش، اولین نهاد متولی تعلیم و تربیت رسمی است، بنیان اساسی فرایند تعلیم و تربیت را شکل می‌دهد و نقش عمده‌ای در فرایند انسان‌سازی برای جامعه را دارد، از همین رو نظام آموزش و پرورش به دلیل جایگاه محوری‌اش در خط مقدم جبهه فرهنگی قرار می‌گیرد (حیدری، پاک‌سرشت، صفایی مقدم، ۱۳۸۴:۱۳۹-۱۳۸). در همین راستا است که مقام معظم رهبری می‌فرماید: «سنگر مبارزه با کفر و ظلم و استکبار جهانی و شیاطین سیاسی عالم، سنگر مدرسه و تعلیم و تربیت و فرهنگ است» (بیانات در مراسم بیعت معلمان و دانش‌آموزان، ۱۳۶۸/۰۳/۲۶).

رهبری معظم در راستای اهمیت نظام آموزش و پرورش و ضرورت تحول در آن در اردیبهشت

۱۳۹۲، سیاست‌های کلی «ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» را ابلاغ کردند. این سیاست‌ها که شامل سیزده بند اصلی است و با اجرای آن، انتظار تحول در نظام آموزش و پرورش برآورده می‌گردد عبارت‌اند از:

۱. تحول در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی جهت رسیدن به حیات طیبه (زندگی فردی و اجتماعی مطلوب اسلامی)؛
۲. ارتقای جایگاه آموزش و پرورش به‌مثابه مهم‌ترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی، عهده‌دار اجرای سیاست‌های مصوب و هدایت و نظارت بر آن (از مهد کودک و پیش‌دستانی تا دانشگاه) به‌عنوان امر حاکمیتی با توسعه همکاری دستگاه‌ها؛
۳. بهسازی و اعتلای منابع آموزش و پرورش به‌عنوان محور تحول در نظام تعلیم و تربیت کشور و بهبود مدیریت منابع انسانی؛
۴. ایجاد تحول در نظام برنامه‌ریزی آموزشی و درسی؛
۵. اهتمام به تربیت و پرورش مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی؛
۶. تحول در ساختار مالی، اداری و نظام مدیریتی؛
۷. بهینه‌سازی فضا، زیرساخت‌های کالبدی و تجهیزات مدارس در مسیر تحقق اهداف نظام تعلیم و تربیت اسلامی؛
۸. ارتقای نقش و اختیارات مدرسه در تحقق اهداف و مأموریت‌های مندرج در بند یک سیاست‌های کلی و تقویت مناسبات صحیح و سازنده آموزش و پرورش با خانواده‌ها، رسانه‌ها و جامعه؛
۹. تقویت آموزش و پرورش مناطق مرزی با تأکید بر توانمندسازی معلمان و دانش‌آموزان این مناطق؛
۱۰. تأمین ثبات مدیریت در آموزش و پرورش با رویکرد ارزشی و انقلابی و دورنگه‌داشتن محیط آموزش و پرورش از دسته‌بندی‌های سیاسی؛
۱۱. هماهنگی و انسجام بین اهداف، سیاست‌ها، برنامه‌ها و محتوای تعلیم و تربیت در آموزش و پرورش، آموزش عالی و سایر دستگاه‌های مرتبط؛
۱۲. ارتقای جایگاه آموزش و پرورش از نظر شاخص‌های کمی و کیفی در سطح منطقه و جهان به‌منظور تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران و

۱۳. استقرار نظام جامع رصد، نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت در نظام آموزش و پرورش.

پیشینه پژوهش

پیرامون موضوع پژوهش حاضر، پژوهش‌های مرتب‌ی انجام‌نشده و بعضاً سخنرانی‌هایی از سوی مسئولین آموزش و پرورش صورت گرفته که خلاصه‌ای از انتظارات رهبری در دیدار با ایشان بوده است؛ اما پژوهشی که به تحلیل مطالبات ایشان از نظام آموزش و پرورش طی چهار دهه انقلاب اسلامی پردازد، انجام نشده است. با این حال و بر اساس ارتباط با کلیدواژه‌های پژوهش، می‌توان به پژوهش‌های زیر اشاره کرد:

محمدی پویا (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان «بررسی عملکرد انقلاب اسلامی در حوزه نظام آموزش و پرورش رسمی و عمومی» به بررسی وضعیت کمی و کیفی نظام آموزش و پرورش در چهار دهه از انقلاب اسلامی پرداخت. یافته‌های پژوهش حاکی از آن بود که نظام آموزش و پرورش طی چهار دهه انقلاب اسلامی در بسیاری از شاخص‌ها، توسعه‌ای چشمگیر داشته است؛ از جمله برابری جنسیتی در دسترسی به آموزش، نرخ باسوادی زنان، نرخ باسوادی روستاییان، تأمین امکانات آموزشی، پوشش تحصیلی دانش‌آموزان، نسبت معلم به دانش‌آموز، اهمیت دادن به کتب درسی اقلیت‌های مذهبی و ...، اما در عین حال برای تحقق یافتن اهداف متعالی انقلاب، آسیب‌هایی نیز مترتب بر عملکرد نظام آموزش و پرورش وجود دارد.

معاونت سیاسی صداوسیما (۱۳۹۶) در پژوهش دیگری با عنوان «شاخص‌یابی بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان در چهار سال اخیر» به تحلیل بیانات مقام معظم رهبری و گردآوری شاخص‌های دیدگاه‌های ایشان در دیدار با معلمان و فرهنگیان در سال‌های ۹۳ تا ۹۶ پرداخته است. شاخص‌هایی که در این پژوهش احصا شده عبارت‌اند از: توجه به معیشت معلمان، توجه به تربیت نسل آینده، اجرای سند تحول بنیادین، تزریق روحیه شادابی و جوانی در معلم، طراحی نظام آموزشی نو و غیر تقلیدی، توسعه کمی و کیفی دانشگاه فرهنگیان، پرهیز از نام و نشان‌های دوران طاغوت، ساختن جامعه اسلامی، مقابله با دانشگاه‌گرایی و

روش پژوهش

پژوهش حاضر یک پژوهش کیفی از نوع توصیفی - تحلیلی و روش مورد استفاده، روش تحلیل

اسنادی است. جامعه پژوهش شامل بیانات مقام معظم رهبری در گام اول انقلاب در مورد آموزش و پرورش بوده که از این میان، بیانات ایشان در بازه زمانی بعد از ابلاغ سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور (اردیبهشت ۱۳۹۲ به بعد) به عنوان نمونه پژوهش مورد تحلیل قرار گرفت؛ زیرا ابلاغ سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش، به مثابه نقشه راهی برای مسیر نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی قرار گرفت و مطالبات پس از آن، مصداق هشدارهایی برای حرکت صحیح در این مسیر و تربیت دانش آموز تراز جامعه اسلامی است. پس از تحلیل بیانات در مورد آموزش و پرورش، به احصاء واحدهای مرتبط با موضوع پژوهش پرداخته و در ادامه، مفاهیم موجود در این واحدها تبیین شد. در نهایت با دسته‌بندی مفاهیم، موارد مرتبط ذیل یک مقوله گنجانده و مقولات مرتبط هم، ذیل یک مقوله کلان دسته‌بندی شدند.

سؤال پژوهش

مطالبات مقام معظم رهبری از نظام آموزش و پرورش در گام اول انقلاب چیست؟

یافته‌ها

پژوهش حاضر درصدد پاسخ به این سؤال است که مقام معظم رهبری چه مطالباتی از نظام آموزش و پرورش در گام اول انقلاب داشته‌اند؛ از همین رو برای پاسخ به این سؤال به تحلیل کیفی بیانات ایشان در زمینه آموزش و پرورش در گام اول انقلاب می‌پردازیم. با توجه به تحلیل بیانات مقام معظم رهبری در مورد آموزش و پرورش، یافته‌ها در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱. تبیین مطالبات مقام معظم رهبری از نظام آموزش و پرورش

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
معلم	تکریم معلم	ارتقای معیشت و منزلت معلمان	اعتلای منزلت اجتماعی معلمان و افزایش انگیزه آنان برای خدمت مطلوب با اقدامات فرهنگی، تبلیغی، خدمات و امکانات رفاهی و رفع مشکلات مادی و معیشتی فرهنگیان.	بند سوم سیاست‌های کلی ایجاد تحول در آموزش و پرورش (ابلاغی سال ۹۲)
معلم	تکریم معلم	ارتقای معیشت و	خب، گفتیم اخلاص؛ این خطاب به شما بود؛ [اما] معنایش این نیست که حالا چون جامعه معلمی	بیانات در دیدار جمعی از معلمان و

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
		منزلت معلمان	اخلاص دارد و قناعت دارد، پس مسئولان کشور از مسائل مادی معلمان غافل بمانند؛ نه، بارها گفتیم، بارهای دیگر هم خواهیم گفت.	فرهنگیان سراسر کشور (۱۳۹۴/۰۲/۱۶)
			وظیفه مهم همه ما - چه این حقیر، چه مسئولین دولتی، چه مدیریت‌های متوالی در بخش‌های مختلف - این است که منزلت معلم را در جامعه معرفی کنیم؛ این کار نشده؛ منزلت معلم، جایگاه معلم، آن جوری که این حقیر به آن اعتقاد دارم و آن را حس می‌کنم و لمس می‌کنم، در جامعه جا نیفتاده. مسئله معیشت البته مهم است - شکی نیست - اما مسئله منزلت معلم، اگر از مسئله معیشت مهم‌تر نباشد، قطعاً کمتر نیست. این [منزلت] فقط با گفتن هم حاصل نمی‌شود؛ حالا [اگر] بنده بگویم «معلمی یک چنین مقام والایی است یا مقام انبیا است»، این ذهنیت عمومی را در کشور شکل نمی‌دهد؛ با صرف گفتن انجام نمی‌گیرد، [بلکه] کار لازم دارد. باید جا بیفتد در ذهن جامعه که معلم، یک مرجع است، معلم یک شخصیت والا است، معلمی یک کار مقدس است؛ این را با کار هنری، با نوشتن کتاب، با ساختن فیلم، با ساختن شعر، با انواع و اقسام شیوه‌های تأثیرگذاری، بایستی برنامه‌ریزی کرد و انجام داد. تا حالا این کارها نشده است.	بیانات در دانشگاه فرهنگیان (۱۳۹۷/۰۲/۱۹)
		ارزشمندی جایگاه معلمی	بسیاری از مشاغل گوناگون در کشور با زرق و برق، با جلوه‌گری‌های گوناگون وجود دارند که جایگاه همه این‌ها از شأن تعلیم و حرفه تعلیم بسیار پایین‌تر است؛ این را باید همه ما بفهمیم و درک کنیم.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان سراسر کشور (۱۳۹۳/۰۲/۱۷)
معلم	تکریم معلم	ارزشمندی جایگاه	وقتی از قول پیغمبر اکرم نقل می‌شود که فرمود: <i>إِنَّمَا بُعِثْتُ مُعَلِّمًا</i> ، این بالاترین افتخار است که	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان

تبیین مطالبات مقام معظم رهبری از نظام آموزش و پرورش در گام اول انقلاب
۱۶۳/

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
		معلمی	پیغمبر خود را معلم می‌داند. سطح تعلیم و محتوای تعلیم، طبعاً یک سطح متفاوتی است اما در رتبه عالی و در رتبه‌های امثال ماها، حقیقت تعلیم یک چیز است؛ این مایه افتخار است. این، مطلب ما است. ما می‌خواهیم با این دیدار نشان بدهیم که برای معلم احترام قائلیم، تکریم قائلیم، زیر بار منت معلمیم؛ هم برای خودمان، هم برای فرزندانمان و عزیزانمان و کسانی که آینده آن‌ها برای ما مهم است. همه مردم در این جهت شریک‌اند؛ همه زیر بار منت معلمانیم. مطلب اصلی ما این است.	سراسر کشور (۱۳۹۳/۰۲/۱۷)
	نظام تربیت معلم تراز انقلاب اسلامی	ارتقای سطح دانشگاه فرهنگیان	ارتقای کیفیت نظام تربیت معلم و افزایش مستمر شایستگی‌ها و توانمندی‌های علمی، حرفه‌ای و تربیتی فرهنگیان، روزآمد ساختن برنامه‌های درسی مراکز و دانشگاه‌های تربیت معلم، شیوه‌های یاددهی و یادگیری برای پرورش معلمان باالگیزه، کارآمد، متدین، خلاق و اثربخش.	بند ۳ سیاست‌های کلی ایجاد تحول در آموزش و پرورش (ابلاغی سال ۹۲)
امروز، مهم‌ترین نیاز آموزش و پرورش کشور معلم است؛ مهم‌ترین نیاز، معلم است. این دانشگاه و دانشگاه شهید رجایی و هر نقطه‌ای که تربیت معلم بر آن صدق می‌کند، بایستی هم کما، هم کیفاً توسعه پیدا کند.			بیانات در دانشگاه فرهنگیان (۱۳۹۷/۰۲/۱۹)	
لذا من الآن اینجا تأکید می‌کنم، دانشگاه فرهنگیان را مسئولین جدی بگیرند؛ دانشگاه فرهنگیان را - که تولیدکننده معلم است - جدی بگیرند؛ هر چه می‌توانند برای این سرمایه‌گذاری کنند؛ به یک لحاظ، اهمیت این دانشگاه از همه دانشگاه‌های دیگر بیشتر است.			بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۶/۰۲/۱۷)	

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
معلم	نظام تربیت معلم تراز انقلاب اسلامی	ارتقای سطح دانشگاه فرهنگیان	این دانشگاه فرهنگیان - یا به تعبیر قدیمی، دانشگاه تربیت معلم - دانشگاه است، لکن با دانشگاه‌های معمولی فرق دارد. علاوه بر امتیازاتی که دانشگاه‌های دیگر دارند، امتیاز «تولید معلم» مخصوص این دانشگاه است؛ این شرایطی دارد؛ به این دانشگاه خیلی باید اهمیت داد.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۳/۰۲/۱۷)
		تربیت نیروی	تربیت و تأمین نیروی انسانی توانمند و واجد شرایط برای تحقق اهداف و برنامه‌های تربیتی و پرورشی.	بند ۵ و ۶ سیاست‌های کلی ایجاد تحول در آموزش و پرورش (ابلاغی سال ۹۲)
		انسانی توانمند	بازنگری در شیوه‌های جذب، تربیت، نگهداشت و به‌کارگیری بهینه نیروی انسانی موردنیاز آموزش و پرورش و بسترسازی برای جذب معلمان کارآمد، با شایستگی‌های لازم آموزشی، تربیتی و اخلاقی بعد از گذراندن دوره مهارتی.	بند ۲ و ۳ سیاست‌های کلی ایجاد تحول در آموزش و پرورش (ابلاغی سال ۹۲)
		طراحی نظام ارزیابی شایستگی معلمان	یک مسئله دیگر، مسئله دانشگاه فرهنگیان است ... دانشگاه فرهنگیان خیلی مهم است. همه فرایندهایی که منتهی می‌شود به جذب معلم، برای تدریس و برای تعلیم و تربیت، بایستی سالم و با معیار اسلام و انقلاب سنجیده بشود. اگر این کار را کردیم، نتیجه همان چیزی خواهد بود که شما می‌خواهید؛ هم مورد رضای خدا خواهد بود، هم برای آینده کشور - همان‌طور که عرض کردم - مولد یک نسل با عظمت و امیدبخش خواهد بود؛ اگر این رعایت‌ها نشود، نه.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۴/۰۲/۱۶)

تبیین مطالبات مقام معظم رهبری از نظام آموزش و پرورش در گام اول انقلاب
۱۶۵/

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
معلم	معلم، مرکز تحولات آموزشی	نقش کلیدی معلم در راهبری نظام آموزش و پرورش	آینده کشور، آینده دنیای ما، به تلاش امروز آموزش و پرورش وابسته است؛ این کم چیزی نیست. ما هیچ دستگاه دیگری را نداریم که این قدر حائز اهمیت باشد. بله، در دانشگاه هم درس می خوانند، در حوزه علمیه هم درس می خوانند، در محیط های اجتماعی هم تربیت می شوند اما نقش تأثیرگذار معلم بی بدیل است؛ نقشی که معلم می تواند در اثرگذاری فکری و روحی این مخاطبی که کودک امروز ما و مرد و زن آینده ما است، داشته باشد - در دوران کودکی، در دوران نوجوانی تا تمام این دوره دوازده سال - نظیر ندارد، بی بدیل است.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۴/۰۲/۱۶)
		معلم به عنوان الگوی رفتاری	درس اخلاق را با کتاب نمی شود منتقل کرد، بیش از کتاب و بیش از زبان، رفتار مؤثر است.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۳/۰۲/۱۷)
محتوای آموزشی	هویت دینی و ملی	بازنمایی ارزش های دینی و فرهنگی در کتاب های درسی	روزآمد ساختن محتوای تعلیم و تربیت و تدوین برنامه درس ملی مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، متناسب با نیازهای کشور و انطباق محتوا با پیشرفت های علمی و فناوری و اهتمام به تقویت فرهنگ و هویت اسلامی - ایرانی.	بند چهارم سیاست های کلی ایجاد تحول در آموزش و پرورش (ابلاغی سال ۹۲)
		امانت داری در کتب درسی	یک مسئله، مسئله متون درسی و کتاب های درسی است؛ خیلی باید مراقبت کرد از کتاب های درسی؛ هم بایستی اتقان داشته باشد - حرف سست در این کتاب ها مضر است؛ نه اینکه مفید نیست، زبان بار است - [هم] حرف های انحرافی، چه انحراف سیاسی، چه انحراف دینی، [چه] انحراف از واقعیت ها، در این کتاب ها مضر است. کسانی که مسئولیت این کار را دارند، باید در نهایت امانت و در نهایت دقت مشغول این کار باشند.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان سراسر کشور (۱۳۹۳/۰۲/۱۷)

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
محتوای آموزشی	بصیرت آموزی	دشمن- شناسی	۷۰ جلد کتاب از اسناد لانه جاسوسی منتشر شده است، چرا هیچ نشانی از این کتاب‌ها در مدارس و دانشگاه‌ها نیست؟ این یکی از اعتراض‌های من است، وزیر جدید هم در جلسه هستند. چرا این اسناد در کتاب‌های دانش‌آموزان نیست تا جوانان بدانند و بفهمند در کشور چه گذشته است؟	بیانات در دیدار دانش‌آموزان دانشجویان (۱۳۹۵/۰۸/۱۲)
			حالا بعضی‌ها ممکن است تعجب کنند که [مگر] آموزش و پرورش ما با نظام سلطه بین‌المللی مواجه است؛ بله، نظام سلطه بین‌المللی که امروز مظهرش حکومت آمریکا است، سرمایه‌دارهای بزرگ صهیونیست‌اند و بعضی از دولت‌های مستکبر دیگر؛ این‌ها نمایندگان و نمادهای نظام سلطه بین‌المللی هستند. این نظام سلطه بین‌المللی برای ملت‌ها - نه فقط ملت ما [بلکه] برای هر ملتی که بتواند - برنامه دارد؛ او هم می‌خواهد نسلی که آینده این کشور را و این کشورها را می‌سازد، با یک قواره‌ای و با یک شاکله‌ای تربیت بشود که برای او مفید باشد؛ نسلی در کشورها تربیت بشود که فکر او را داشته باشد، فرهنگ او را داشته باشد، نگاه و سلیقه او را به مسائل جهانی داشته باشد.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۴/۰۲/۱۶)
			نظام سلطه می‌خواهد نسل آینده کشورها، نسلی باشند که فکر، فرهنگ، نگاه و سلیقه موردنظر او را در مسائل جهانی داشته باشند و درنهایت نخبگان، سیاست‌مداران و افراد تأثیرگذار همان‌گونه فکر و عمل کنند که او تمایل دارد.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۵/۰۲/۱۳)

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
محتوای آموزشی	مقابله با تهاجم فرهنگی	تلاش نظام سلطه جهانی برای تربیت نسلی مطابق با افکار خود	این را توجه داشته باشید، گزارش هایی که به من می رسد نشان می دهد که یک جریانی - این را من «جریان» احساس می کنم - در کشور سعی می کند آموزش و پرورش را از چشم ها بیندازد؛ ارزش آموزش و پرورش را و اعتماد به آموزش و پرورش را در دل ها از بین ببرد؛ مقاصدی دارند. این [جریان] از بیرون هم هدایت می شود. حالا بعضی ها لج شان می گیرد؛ تا ما می گویم دست های خارجی، می گویند شما مدام به خارجی ها حمله می کنید! نه، ما ضعف های خودمان را می بینیم؛ اگر ما قوی باشیم، آن خارجی هیچ غلطی نمی تواند بکند، اما او از همین ضعف های ما است که دارد استفاده می کند، برنامه ریزی می کند، نقشه می کشد، نفوذ می کند؛ راه های مستقیم را کج می کند، معوج می کند.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۶/۰۲/۱۷)
		۱. نفوذ زبان های بیگانه ۲. استحاله کردن فرهنگ بومی	این اصرار بر ترویج زبان انگلیسی در کشور ما یک کار ناسالم است. بله، زبان خارجی را باید بلد بود اما زبان خارجی که فقط انگلیسی نیست، زبان علم که فقط انگلیسی نیست ... آقا جان! در کشورهای دیگر به این مسئله توجه می کنند و جلوی نفوذ و دخالت و توسعه زبان بیگانه را می گیرند؛ ما حالا از پاپ، کاتولیک تر شده ایم! آمده ایم میدان را باز کرده ایم و علاوه بر اینکه این زبان را کرده ایم زبان خارجی انحصاری مدارس مان، مدام داریم می آوریمش [در مقاطع] پایین؛ در دبستان ها و در مهدکودک ها! چرا؟! ... [البته] نمی گویم که فردا برویم زبان انگلیسی را در مدارس تعطیل کنیم؛ نه، حرف من این نیست؛ حرف این است که بدانیم چه کار داریم می کنیم؛ بدانیم طرف می خواهد چگونه نسلی در این کشور پرورش بیابد و با چه خصوصیات.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۴/۰۲/۱۶)

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد	
محتوای آموزشی	مقابله با تهاجم فرهنگی	۱. نفوذ زبان‌های بیگانه	متأسفانه در برخی مواقع به جای ترویج زبان فارسی، زبان انگلیسی ترویج می‌شود. این موضوع به معنای مخالفت با یادگیری زبان خارجی نیست؛ بلکه بحث اصلی، ترویج فرهنگ بیگانه در کشور و در میان کودکان، نوجوانان و جوانان است. متأسفانه در کشور ما برای مقابله با این موضوع برنامه خاصی وجود ندارد و میدان را برای گسترش فرهنگ بیگانه باز گذاشته‌ایم ...	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۵/۰۲/۱۳)	
		۲. استحاله کردن فرهنگ بومی			
	توانایی حل مسئله	۱. پیوند بین مدرسه و محیط زندگی	۱. پیوند بین مدرسه و محیط زندگی	تقویت آداب و مهارت‌های زندگی و توانایی حل مسائل و عمل به آموخته‌ها برای بهبود زندگی فردی و اجتماعی دانش‌آموزان.	بند ۴-۷ سیاست‌های کلی ایجاد تحول در آموزش و پرورش (ابلاغی سال ۹۲)
		۲. پیوند بین نظر و عمل			
	توانایی حل مسئله	علم نافع	تعلیم بر اساس علم نافع و علمی که دانش‌آموز بتواند در زندگی فردی و اجتماعی خود از آن استفاده کند و سرلوحه برنامه‌ریزی‌ها قرار گیرد.	بیانات در دانشگاه فرهنگیان (۱۳۹۷/۰۲/۱۹)	
		تفکر محوری و پرهیز از سیطره حافظه - محوری و مدرک‌گرایی	توسعه فرهنگ تفکر، تحقیق، خلاقیت و نوآوری و بهره‌گیری از روش‌های یاددهی، یادگیری متنوع و مطلوب و ایجاد تفکر منطقی و منسجم برای تحلیل و بررسی موضوعی.	بند ۲-۴ سیاست‌های کلی ایجاد تحول در آموزش و پرورش (ابلاغی سال ۹۲)	
			کودک ما فراگیرد که فکر کند - فکر صحیح، فکر منطقی - و برای فکر کردن درست راهنمایی بشود.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۳/۰۲/۱۷)	

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
فضای آموزشی	رسانه ملی فرصتی برای نظام آموزشی	۱. استفاده از توانمندی‌های رسانه ملی برای پیشبرد اهداف آموزش و پرورش	یک مسئله دیگر (این است) که دستگاه‌های تبلیغی و رسانه ملی باید به کمک بیایند. حتی گاهی پیشنهاد می‌شود که یک شبکه صداوسیما مخصوص این کار باشد که بتواند این موضوع (سند تحول بنیادین آموزش و پرورش) را تبیین کند و تفهیم کند. این البته بستگی دارد به اینکه مسئولین آموزش و پرورش بنشینند با مسئولین صداوسیما و آن‌ها هم همراهی کنند.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۴/۰۲/۱۶)
		۲. نقش گفتمان سازی و مطالبه‌گری رسانه	سال گذشته هم درباره لزوم برنامه‌ریزی دقیق و صحیح صداوسیما برای نسل جوان مطالبی بیان شد اما متأسفانه عمل نشده است. صداوسیما باید با استفاده از افراد صاحب اندیشه و متخصص، یک سرفصل کاری ویژه برای آموزش و پرورش داشته باشد. ... باید در رسانه ملی با شیوه‌های هنرمندانه و کارشناسانه، برنامه‌هایی برای اقناع فکری، روحی، دینی و علمی جوانان تهیه شود و برنامه‌های کنونی در برخی شبکه‌ها به هیچ وجه با نیازها در این زمینه هم‌خوانی ندارند.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۵/۰۲/۱۳)
	فضای مجازی فرصتی برای نظام آموزشی	شناسایی فرصت‌ها و تهدیدهای تربیتی فضای مجازی	کسی مخالف استفاده از فضای مجازی نیست بلکه موضوع اصلی این است که در چنین عرصه‌ای که لغزشگاه است باید زمینه استفاده صحیح فراهم شود نه آنکه فضای مجازی به صورت رها و غیرقابل کنترل باشد. ... کسی به دنبال بستن فضای مجازی نیست، زیرا این کار عاقلانه نیست، اما چرا هنگامی که کشورهای دیگر برای حفاظت از فرهنگ خود، در استفاده از فضای مجازی چارچوب‌هایی قرار می‌دهند ما فضای مجازی را رها کرده‌ایم؟	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۵/۰۲/۱۳)

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
فضای آموزشی	عدالت آموزشی	فراهم کردن فضا و امکانات لازم در مدارس	باید بهینه سازی فضا، زیرساخت های کالبدی و تجهیزیات مدارس در مسیر تحقق اهداف نظام تعلیم و تربیت اسلامی مورد توجه قرار گیرد.	بند هفتم سیاست های کلی ایجاد تحول در آموزش و پرورش (ابلاغی سال ۹۲)
			و این نکته هم کاملاً نکته درستی است؛ مسئله مقاوم سازی مدارس؛ این هم یک کار بسیار مهمی است و حفظ این مدرسی که ساخته می شود تا فرسودگی زود هنگام به سراغ این ها نیاید.	بیانات در دیدار اعضای هیئت مدیره جامعه خیرین مدرسه ساز (۱۳۹۳/۰۲/۱۵)
			من شنیدم که توقع دوستان خیرین مدرسه ساز این است که دستگاه آموزش و پرورش همکاری هایش را افزایش بدهد. این برای من مایه خوشحالی است که احساس کنم همکاری وجود دارد... کار را برای آن کسی که می خواهد کار خیر مدرسه سازی انجام بدهد، تسهیل کنند، او را تکریم کنند، که ان شاء الله انجام بگیرد.	بیانات در دیدار اعضای هیئت مدیره جامعه خیرین مدرسه ساز (۱۳۹۳/۰۲/۱۵)
		تکریم و تسهیل مشارکت خیرین مدرسه ساز	ما خب مشکلات مدرسه و مانند این ها زیاد داشتیم. اوایل انقلاب، مدارس سه نوبتی، حتی چهار نوبتی در کشور وجود داشت که بحمدالله برطرف شد و کمک های مردم نقش بسیار زیادی داشته است و این کار باید ان شاء الله ادامه پیدا کند. این کار ثواب دارد، این کار حسنه است، این کار صدقه جاریه است.	بیانات در دیدار اعضای هیئت مدیره جامعه خیرین مدرسه ساز (۱۳۹۳/۰۲/۱۵)
سیاست گذاری آموزشی	تحول گرایی	توجه به اسناد بالادستی ملی و منع پیگیری اهداف سند ۲۰۳۰	ارتقای جایگاه آموزش و پرورش از نظر شاخص های کمی و کیفی در سطح منطقه و جهان به منظور تحقق اهداف سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران.	بند دوازدهم سیاست های کلی ایجاد تحول در آموزش و پرورش (ابلاغی سال ۹۲)

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
سیاست گذاری آموزشی	تحول گرای پیگیری	توجه به اسناد بالادستی ملی و منع پیگیری اهداف سند ۲۰۳۰	<p>مسئله «استقلال» هم که من گفتم، خیلی مهم است. حالا همین مسئله ۲۰۳۰ - این قضیه سند ۲۰۳۰ - از همین قبیل است؛ این مسئله استقلال است. حالا بعضی‌ها می‌آیند می‌گویند آقا، مثلاً فرض کنیم ما تحفظ داده‌ایم یا گفته‌ایم فلان چیز را قبول نداریم؛ نه، بحث سر این‌ها نیست. فرض کنیم در این سند، هیچ چیز واضح بینی هم که مخالف با اسلام باشد وجود نداشته باشد - که البته وجود دارد؛ آن‌هایی که خیال می‌کنند ما گزارش درست نگرفته‌ایم؛ نه، گزارش‌های ما گزارش‌های درستی است - حرف من این است که نظام آموزشی کشور نباید بیرون کشور نوشته بشود؛ حرف من این است. شما می‌گویید این مثلاً فرض کنید خلاف اسلام ندارد؛ داشته باشد یا نداشته باشد، اینجا ایران است، اینجا جمهوری اسلامی است، اینجا یک ملت بزرگ‌اند. نظام آموزشی ما را چهار نفر در یونسکو یا سازمان ملل یا فلان جا بنشینند بنویسند؟ چرا؟ این همان مسئله استقلال است. استقلال ابعادش تا اینجاها است.</p>	<p>بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان (۱۳۹۶/۰۳/۱۷)</p>
			<p>... ما یک چیزی راجع به این سند ۲۰۳۰ آموزش و پرورش گفتیم، خب حرف‌های گوناگونی هم اطرافش زده شد. این مسئله، خیلی مسئله مهمی است؛ ... این جزئی از یک سند بالادستی سازمان ملل - سند توسعه پایدار - است که یک بخش آن همین سند ۲۰۳۰ مربوط به آموزش و پرورش است. در واقع آنچه این‌ها در این سند توسعه پایدار - که از جمله این سند ۲۰۳۰ [در آن] هست - طراحی دارند می‌کنند و دست‌اندرکار هستند، این است که یک منظومه فکری و فرهنگی و عملی برای همه دنیا دارند جعل می‌کنند. این را چه کسی می‌کند؟ دست‌هایی پشت سازمان ملل وجود دارد؛ یونسکو اینجا یک وسیله است، یک ویتترین است؛ دست‌هایی نشسته‌اند، دارند برای همه چیز کشورهای دنیا و همه ملت‌ها یک منظومه تولید می‌کنند؛ یک بخش آن هم بخش آموزش و پرورش است که همین سند ۲۰۳۰ است.</p>	<p>بیانات در دیدار جمعی از استادان، نخبگان و پژوهشگران دانشگاه‌ها (۱۳۹۶/۰۳/۳۱)</p>

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
سیاست گذاری آموزشی	تحول گرای	توجه به اسناد بالادستی ملی و منع پیگیری اهداف سند ۲۰۳۰	<p>خب این غلط است؛ این غلط است؛ اصلاً این معیوب است؛ این حرکت، حرکت معیوبی است. چرا؟ چه کسانی هستند این‌هایی که دارند سند توسعه پایدار را فراهم می‌کنند؟ چه حقی دارند که درباره کشورها، درباره ملت‌ها، درباره سنت‌هایشان، درباره عقایدشان، اظهار نظر کنند که باید این‌جوری کنید، باید آن‌جوری کنید؛ همه این‌ها هم «باید» است. اینکه می‌گویند الزام نیست، این سطحی‌نگری است؛ نخیر، در واقع، همه این‌ها الزام است و هر کدام از این‌ها که تحقق پیدا نکند، بعد به‌عنوان یک نقطه منفی به حساب خواهد آمد که «در فلان جدول، ته جدول قرار می‌گیرید؛ فلان امتیاز از شما سلب می‌شود!» همه این‌ها این‌جوری است؛ در واقع همه این‌ها «باید» است، ولو در ظاهرش «باید» نباشد. چه لزومی دارد؟ سال گذشته بنده رسماً علناً قاطعاً منع کردم از اینکه این کار انجام بگیرد؛ مسئولین آموزش و پرورش استقبال کردند، دنبال کردند؛ منتها بنده شنیده‌ام در بخش‌های مختلفی، اجزای سند ۲۰۳۰ دارد تحقق پیدا می‌کند؛ این معنایش این است که اختیار مهم‌ترین مسئله کشور در دست دیگران باشد. غیر از این محتوای ۲۰۳۰ - که در آن البته مسائل انحرافی وجود دارد که تردیدی در آن نیست - که اگر همه آن‌ها درست بود، معنا نداشت که یک کشوری مثل ایران، با این فرهنگ، با این سابقه، با این نظام مقتدر و عزیز اسلامی، برنامه‌های آموزش و پرورشی خود را و سند آموزش خود و پرورش خود را از دیگرانی که نشسته‌اند و با اغراض گوناگون - حالا یا اغراض سیاسی یا اغراض گوناگون فاسد دیگر - یک چیزی تهیه کردند، از آن‌ها بگیرد؛ چنین چیزی معنی ندارد. خدا خیرتان بدهد؛ خب راهش این است که هم نگیرید، هم ۲۰۳۰ را نپذیرید؛ بهترش این است!</p>	بیانات در دیدار جمعی از استادان، نخبگان و پژوهشگران دانشگاه‌ها (۱۳۹۶/۰۳/۳۱)

تبیین مطالبات مقام معظم رهبری از نظام آموزش و پرورش در گام اول انقلاب
۱۷۳/

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
سیاست گذاری آموزشی	تحول گرایی	توجه به اسناد بالادستی ملی و منع پیگیری اهداف سند ۲۰۳۰	تحول در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی جهت رسیدن به حیات طیبه (زندگی فردی و اجتماعی مطلوب اسلامی) و رشد و شکوفایی استعداد های فطری و ارتقای کیفی در حوزه های بینش، دانش، مهارت، تربیت و سلامت روحی و جسمی دانش آموزان، با تأکید بر ریشه کن کردن بی سوادی و تربیت انسان های مؤمن، پرهیزکار، متخلق به اخلاق اسلامی، بلند همت، امیدوار، خیرخواه، بانشاط، حقیقت جو، آزادمنش، مسئولیت پذیر، قانون گرا، عدالت خواه، خردورز، خلاق، وطن دوست، ظلم ستیز، جمع گرا، خودباور و ایثارگر.	بند اول سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش (ابلاغی سال ۹۲)
		گفتمان سازی سند تحول بنیادین	یک نکته دیگر این است که بدنه آموزش و پرورش کشور با این سند آشنا بشوند؛ مطالبات این سند را بدانند که چیست. معلمی که در فلان مقطع دبستان یا دبیرستان تدریس می کند، بدانند که این تحول بنیادین از شخص او چه خواسته است. مدیر و رئیس دبستان یا دبیرستان بدانند که وظیفه او و تکلیف او در قبال دانش آموز بر اساس این سند چیست. مطالبات این سند باید مشخص بشود، بایستی برنامه ریزی کرد برای اینکه ما مطالبات سند را در سطح وسیع و گسترده آموزش و پرورش تفهیم کنیم، بحث کنیم.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۴/۰۲/۱۶)

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
سیاست گذاری آموزشی	تحول گرایی	گفتمان سازی سند تحول بنیادین	آن طوری که به بنده گزارش شده، اغلب بدنه آموزش و پرورش از این سند [فقط] نامی شنیده‌اند، نمی‌دانند این سند چیست؛ این سند را به نحو مناسبی معرفی کنید، آشنا بشوند، سند را ببینند، بخوانند، بدانند؛ خود این، کمک خواهد کرد به اینکه این [سند] تحقق پیدا بکند، چون تحقق سند بدون کمک بدنه آموزش و پرورش ممکن نیست. آن کسانی، آن جمعی که بایستی سند را عملاً پیاده کنند و محقق بکنند، بدنه آموزش و پرورش هستند؛ آن‌ها را آشنا کنید.	بیانات در دانشگاه فرهنگیان (۱۳۹۷/۰۲/۱۹)
		عملیاتی کردن سند تحول بنیادین	این سند تحولی هم که خوشبختانه دو - سه سال پیش فراهم شد و ابلاغ شد و بر اساس آن برنامه‌ریزی شد، از نظر کارشناسان زبده و برجسته آموزش و پرورش، یک سند خوبی است، سندی متینی است؛ آن‌هایی که اهل این کارند، خبره این کارند، این سند را تأیید می‌کنند؛ می‌گویند سند تحول بنیادین که با ساعت‌ها کار، با زمان‌های طولانی و با تلاش فراهم شده است، همه کمک کرده‌اند که این سند بحمدالله فراهم شد و ابلاغ شد، این را کارشناس‌ها و خیره‌های آموزش و پرورش تأیید می‌کنند و می‌گویند سند بسیار متقن و مهمی است. پس این سند باید اعمال بشود. البته از این جور چیزها، منتظر نتایج زودبازده نباید بود، این‌ها چیزهایی نیست که ظرف یک سال و دو سال و پنج سال نتایجش ظاهر بشود؛ این‌ها چیزهایی است که صبر و حوصله لازم دارد، کار لازم دارد، کار مستمر لازم دارد.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۴/۰۲/۱۶)

تبیین مطالبات مقام معظم رهبری از نظام آموزش و پرورش در گام اول انقلاب

۱۷۵/

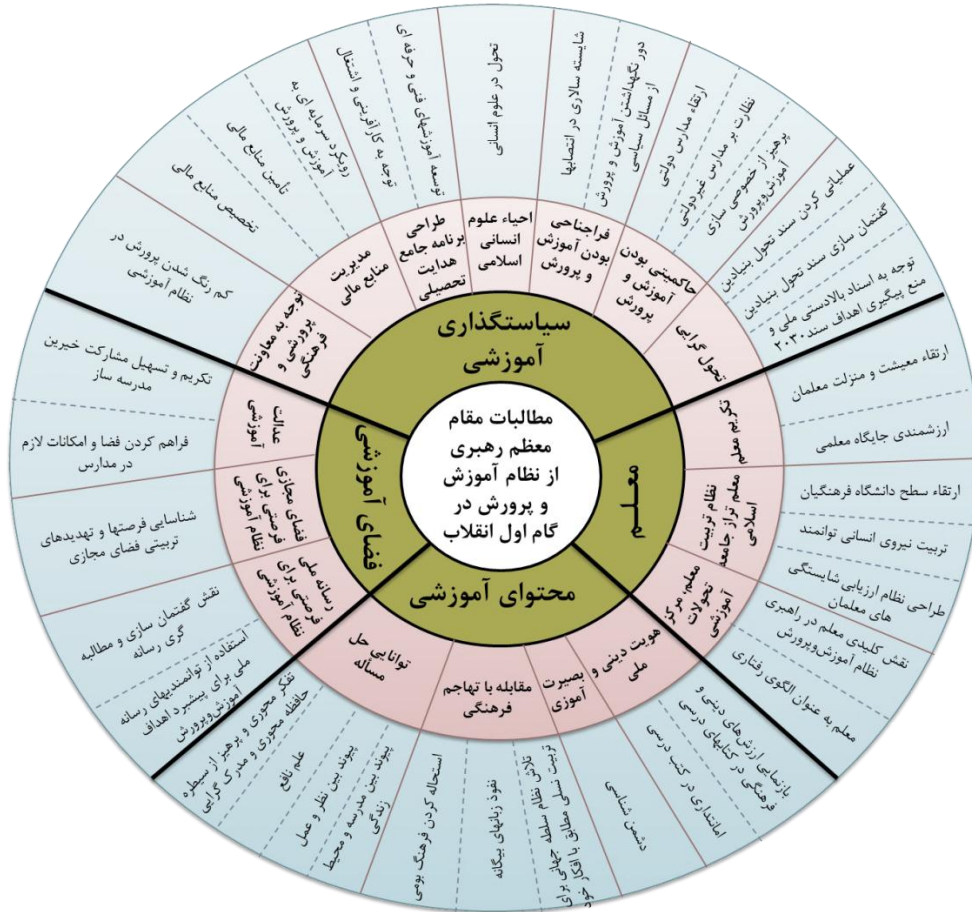
مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
سیاست گذاری آموزشی	تحول گرای	عملیاتی کردن سند تحول بنیادین	یک مسئله مهم دیگر، این مسئله سند تحول است. خب، دوستان و مسئولین معجز و باسابقه نشستند، زحمت کشیدند، سند تحول را درست کردند؛ خیلی خوب، ابلاغ هم شد. شروع شد که عملیاتی بشود ولی تا حالا پنج شش سال هم گذشته، [اما] نشده؛ چرا؟ تا کی باید نشست تا این نظام نامه‌هایی که گفته می‌شود ذیل سند تحول باید تحقق پیدا کند، تنظیم بشود؟ این کار باید زود انجام بگیرد.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۶/۰۲/۱۷)
		۱. پرهیز از خصوصی سازی آموزش و پرورش	آموزش و پرورش بزرگ‌ترین مجموعه حکومتی در نظام جمهوری اسلامی است.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۳/۰۲/۱۷)
	حاکمیتی بودن آموزش و پرورش	۲. نظارت بر مدارس غیردولتی ۳. ارتقای مدارس دولتی	خب حالا [اینکه] مسئله آموزش و پرورش طبق قانون اساسی و آن‌چنان‌که انسان درست فکر می‌کند می‌فهمد، یک مسئله حاکمیتی است، معنایش این نیست که حتماً همه بارش باید بر دوش دولت باشد؛ لکن دولت باید در مسئله آموزش و پرورش نقش آفرینی کند. اینکه ما مدارس دولتی را مدام تبدیل کنیم به غیرانتفاعی، معلوم نیست خیلی این یک کار پخته درستی باشد؛ حالا اسمش مدارس غیرانتفاعی است؛ اما بعضی از این‌ها مدارس انتفاعی است، نه غیرانتفاعی؛ با آن شهریه‌های کذایی که شنیده‌ام از بعضی‌ها می‌گیرند. سطح مدارس دولتی را بالا ببریم تا رغبت خانواده‌ها به این مدارس بیشتر بشود.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۵/۰۲/۱۳)
	فراجتاحی بودن آموزش و پرورش	نگه‌داشتن آموزش و پر ورش از مسائل سیاسی	دورنگه‌داشتن محیط آموزش و پرورش از جناح‌بندی‌های سیاسی.	بند دهم سیاست‌های کلی ایجاد تحول در آموزش و پرورش (ابلاغی سال ۹۲)

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
سیاست گذاری آموزشی	فراجتاحی بودن آموزش و پرورش	نگه داشتن آموزش و پرورش از مسائل سیاسی	داشتن نگاه‌های جریانی و سیاسی و حزبی و جناحی و این چیزها، برای آموزش و پرورش سم است.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۳/۰۲/۱۷)
			... معلم بنابراین بسیار مهم است. از اینجا است که بنده همیشه از سال‌ها پیش اعتراض داشتم به کسانی که جامعه معلمان را در زمینه‌های سیاسی مثل یک ابزار می‌خواهند به کار ببرند؛ این جفا است. این مال امروز نیست؛ مال سال‌های دهه ۶۰ [است]؛ بعضی از این کارها می‌کردند. شأن معلم این‌ها است؛ نمی‌شود این الماس قیمتی را وسیله یک کُف‌دو قُل‌ قرارداد و با آن بازی کرد.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۶/۰۲/۱۷)
	شایسته - سالاری در انتصاب‌ها	این دستگاه سرنوشت‌ساز، مستقیم و غیرمستقیم باده‌ها میلیون نفر از مردم ارتباط دارد؛ بنابراین مدیران و نیروهای سطوح کلان آن باید دارای ویژگی‌های خاصی باشند.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۳/۰۲/۱۷)	
	احیای علوم انسانی اسلامی	تحول در علوم انسانی	مهندسی فرهنگی و موضوع تحول و نوسازی در نظام آموزشی و علمی کشور اعم از آموزش عالی و آموزش و پرورش و نیز تحول در علوم انسانی که در دوره‌های گذشته نیز مورد تأکید بوده، هنوز به سرانجام مطلوب نرسیده است. به تعویق افتادن این امور خسارت بزرگی متوجه انقلاب اسلامی خواهد کرد، لذا باید این امور جدی‌تر گرفته شده و با یک بازنگری و برنامه‌ریزی جدید طی مدت‌زمان معقول و ممکن به سرانجام خود برسد.	بیانات در حکم آغاز دوره جدید شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۳/۰۷/۲۶)

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
سیاست گذاری آموزشی	طراحی برنامه جامع هدایت تحصیلی	۱. توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای	طبق گزارش‌ها، ۱۲ هزار نوع شغل در جامعه وجود دارد اما آیا باید همه دانش آموزان با استعدادهای گوناگون، مسیر واحد و یکسانی را در تحصیلات خود طی کنند؟ ... باید استعدادهای دانش آموزان شناسایی و پرورش داده شوند تا استعدادهای پرورش یافته بتوانند منشأ ابتکار در مشاغل و حرفه‌های گوناگون شوند.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۵/۰۲/۱۳)
		۲. توجه به کارآفرینی و اشتغال	خب، من یک کلمه درباره این دستگاه عرض بکنم و آن این است - بارها هم این را گفته‌ایم، باز هم تکرار می‌کنیم - که برای یک چنین دستگاهی هرچه ما هزینه کنیم، هزینه نیست، سرمایه گذاری است؛ به این چشم به اقتصاد آموزش و پرورش مثل اقتصاد هیچ دستگاه دیگری نیست؛ اینجا شما هرچه خرج می‌کنید، در واقع دارید سرمایه گذاری می‌کنید؛ این آن جمله اساسی و اصلی است که بنده توقع دارم مسئولان کشور، مسئولان دولتی و مردم ما به این نکته توجه کنند.	بیانات در دیدار جمعی از معلمان و فرهنگیان سراسر کشور (۱۳۹۴/۰۲/۱۶)
		مدیریت منابع مالی	هر قدر در آموزش و پرورش هزینه و سرمایه گذاری شود، نسبت به دستگاه‌های دیگر، نتیجه مضاعف خواهد داشت چرا که این دستگاه، ریشه و مبنای همه پیشرفت‌های حال و آینده کشور است.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۳/۰۲/۱۷)
		تأمین منابع مالی	پول خرج کردن برای آموزش و پرورش و توسعه منابع مالی آموزش و پرورش، یکی از کارهای اساسی است که امیدواریم مسئولین دولتی به این نکته توجه کنند.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۳/۰۲/۱۷)

مقوله کلان	مقوله	مفهوم	واحد	آدرس واحد
سیاست گذاری آموزشی	توجه به معاونت پرورشی و فرهنگی	کم‌رنگ شدن پرورش در نظام آموزشی	مسئله معاونت پرورشی که بنده در دوره‌های قبل و هم‌چنین در این دوره، روی این مسئله تکیه کردم، تأکید کردم؛ باید جدی بگیرید این مسئله را. خب وزیر محترم، باانگیزه و بانشاط و آماده‌به‌کار هستند؛ این کار را باید جدی بگیرند. مسئله معاونت پرورشی در خود آموزش و پرورش، بسیار امر مهمی است؛ پرورش خیلی مهم است و راه‌های پرورش هم راه‌های علمی مهمی است.	بیانات در دانشگاه فرهنگیان (۱۳۹۷/۰۲/۱۹)
			یک مسئله هم مسئله پرورش و معاونت پرورشی است. کوتاهی‌هایی شد، بی‌توجهی شد؛ این معاونت در یک دوره‌ای تعطیل شد، باز آوردند، باز بردند. معاونت پرورشی - مجموعه‌ای که همت آن عبارت باشد از پرداختن به مسئله پرورش که همان جنبه‌های فکری و معنوی و انقلابی و رفتاری و اخلاقی است - مهم است؛ هم در سطح وزارت هم در سطوح پایین‌تر.	بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان (۱۳۹۳/۰۲/۱۷)

با توجه یافته‌های جدول ۱، می‌توان مطالبات مقام معظم رهبری از نظام آموزش و پرورش را در قالب شکل ذیل و شامل مقولات کلان، مقولات خرد و مفاهیم خلاصه کرد:

شکل ۱. مطالبات مقام معظم رهبری از نظام آموزش و پرورش در گام اول انقلاب

نتیجه گیری و پیشنهادها

هدف از بیانات مقام معظم رهبری در حوزه آموزش و پرورش، هدایت نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی در مسیر تحقق دانش آموز تراز جامعه اسلامی است. از آنجا که تحقق این هدف، زمینه ساز تحقق اهداف گام دوم انقلاب است؛ لذا برای نائل آمدن به اهداف گام دوم باید به ارتقای وضعیت نظام آموزش و پرورش پرداخت و برای این امر، ابتدا باید چالش های موجود در نظام آموزش و پرورش شناسایی و مرتفع گردند. یکی از چالش های موجود، مغفول ماندن نقش معلم

به‌عنوان عنصر اصلی تحول در نظام آموزش و پرورش است. «نقش و تأثیر معلم در شکل‌گیری شخصیت فردی و اجتماعی کودکان و نوجوانان، فراتر از تأثیر والدین، رسانه‌ها، مسائل اجتماعی و حتی عوامل وراثتی اخلاقی و معنوی است. معلم با نقش برجسته خود می‌تواند انسانی مؤمن، بانگیزه، صبور، امیدوار به آینده، پیگیر منافع عمومی، علاقه‌مند برای رسیدن به قله‌های کمال فردی و اجتماعی، مبتکر، متفکر و اهل تحقیق و پژوهش تربیت کند» (بیانات در دیدار با معلمان، ۱۳۹۲/۰۲/۱۲). معلم مجری تحول در نظام آموزشی بوده و برای نائل آمدن به این تحول، باید همه‌جانبه از معلم حمایت کرد. در همین راستا، ارتقای صلاحیت‌های معلمی، حفظ شأن و منزلت معلم و تأمین معیشت او از شروط این حمایت است، از همین رو دانشگاه فرهنگیان و تربیت دبیر، به‌عنوان متولیان رسمی تربیت معلم در کشور در نظر گرفته شده‌اند؛ اما متأسفانه آن‌طور که باید از حمایت‌های لازم برخوردار نبوده و تعداد خروجی‌های این دو نهاد آموزشی با تعداد نیروی انسانی موردنیاز وزارت آموزش و پرورش فاصله زیادی دارد، به‌طوری‌که وزارت آموزش و پرورش برای مرتفع ساختن این فاصله، یا دست به دامان ماده ۲۸ اساس‌نامه دانشگاه فرهنگیان می‌شود - تأمین بخشی از نیازهای خاص آموزش و پرورش در رشته‌هایی که امکان توسعه آن از طریق «واحد دانشگاهی» وجود ندارد، مطابق با ضوابط و مقررات وزارت آموزش و پرورش و از میان دانش‌آموختگان سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی سراسر کشور و حوزه‌های علمیه، با شرط گذراندن حداقل دوره یک‌ساله مهارت‌آموزی در دانشگاه فرهنگیان بلامانع است - یا از طریق به‌کارگیری نیروهای قراردادی و شرکتی، این فاصله را پر می‌کند. در مورد ماده ۲۸، چنانچه کیفیت مرحله‌گزینش و نیز دوره یک‌ساله مهارت‌آموزی مدنظر قرار گیرد، راه‌حل خوبی برای تأمین نیروی انسانی باکیفیت آموزش و پرورش است؛ اما در مورد استفاده از نیروهای قراردادی و شرکتی، از آنجا که معمولاً آموزش‌های لازم به این افراد داده نمی‌شود و نیز حق‌الزحمه پائینی هم به ایشان پرداخت می‌شود، نه تنها صلاحیت‌های معلمی در نظام آموزشی تقلیل می‌یابد بلکه نیروی به‌کارگرفته شده از وضعیت معیشتی خود ناراضی بوده و همین امر به کاهش رضایت شغلی و درنهایت کاهش کیفیت نظام آموزشی می‌انجامد؛ لذا باید طرحی منسجم و اساسی برای تأمین نیروی انسانی باکیفیت ارائه گردد. مسئله منزلت و معیشت معلمان همواره یکی از دغدغه‌های دولت‌ها و کشورهای مختلف بوده است. به‌عنوان مثال وزارت آموزش و پرورش چین، برنامه‌های تشویقی از جمله ارتقای سریع‌تر در سیستم اداری، مرخصی تحصیلی با حقوق برای معلمان مناطق

محروم روستایی و همچنین انتخاب و جایزه بهترین معلم سال را در دستور کار خود دارد (سی شو، ۲۰۲۰). در کشور ما نیز موضوع نظام رتبه‌بندی معلمان - هرچند غیر منسجم - در حال پیگیری است. این موضوع بالأخص پس از تصویب سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و ابلاغ سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش (بر اساس بند ۷-۳ یعنی «استقرار نظام پرداخت‌ها بر اساس تخصص، شایستگی‌ها و عملکرد رقابتی مبتنی بر نظام رتبه‌بندی حرفه‌ای معلمان» و همچنین بند ۱۳ یعنی «استقرار نظام جامع رصد، نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت در نظام آموزش و پرورش») به صورت رسمی از سال ۱۳۹۲ مدنظر دولت و مجلس قرار گرفت و هدف آن ارتقای کیفیت منابع انسانی است. البته در این مسیر باید به ارتقای منزلت و معیشت معلمان هم دست یابد، هرچند متأسفانه هنوز با تحقق اهداف مدنظر، فاصله زیادی دارد.

دیگر چالش موجود پیش روی نظام آموزش و پرورش، محتوای آموزشی است. محتوا مانند تیغی دولبه است که از یک سو می‌تواند به بازنمایی فرهنگ و ارزش‌های اسلامی پرداخته و هویت مستقل دینی و ملی را پرورش دهد و از سوی دیگر می‌تواند با تلاش نظام سلطه جهانی، زمینه‌ای برای نفوذ و تسلط بیگانگان و تربیت نسلی مطابق با افکار ایشان باشد. در همین راستا باید به سمت تفکر محوری و پرهیز از سیطره حافظه محوری در محتوای آموزشی حرکت کرد. گذشته از این موضوع، در عصر حاضر با توسعه آموزش مجازی، لاجرم بخشی از محتوای درسی از طریق شبکه‌ها و سامانه‌های مجازی به دانش‌آموزان ارائه می‌شود و دانش‌آموزان طبیعتاً وارد فضایی به اسم فضای مجازی می‌شوند. آنان صرف حضور در این فضا، علاوه بر محتوای درسی، امکان دسترسی به انواع و اقسام محتواهای تربیتی و غیر تربیتی را هم خواهند داشت که می‌تواند آسیب‌های خاص خود را داشته باشد؛ بنابراین نظام آموزشی باید رویکردی فرصت‌زا و تهدید‌زدا به این فضا داشته باشد تا بتواند ضمن استفاده از فرصت‌های فضای مجازی و درامان‌ماندن از تهدیدات آن، در جهت نیل به اهداف تعلیم و تربیت از آن بهره‌بردارد.

چالش دیگر، عدالت آموزشی و دسترسی متعادل به امکانات است که بی‌توجهی به آن مصداق نفی عدالت و بروز فساد است. با اینکه کشور در گام اول انقلاب، دستاوردهای خیلی خوبی در حوزه امکانات و تجهیزات آموزشی داشته است، از جمله پنج برابر شدن تعداد مدارس استان‌های محروم (احداث ۴ مدرسه و ۲۸ کلاس درس در هر روز از عمر گام اول انقلاب) (محمدی پویا، ۱۳۹۷: ۲۱۷-۲۱۶)؛ اما مبحث دسترسی به امکانات آموزشی در عصر حاضر که آموزش مجازی در

مدارس و دانشگاه‌ها الزامی شده است، بسیار جای تأمل دارد. در بازه زمانی فعلی، بحث آموزش مجازی به‌عنوان توفیقی اجباری سر از همه مراکز آموزشی دنیا درآورده است؛ لذا طبق اصول سوم و سی‌ام قانون اساسی مبنی بر فراهم آوردن شرایط و امکانات لازم برای تحصیل رایگان همه افراد جامعه تا پایان دوره متوسطه، باید امکانات آموزش مجازی برای همه دانش‌آموزان فراهم باشد تا بتوان از حداقل الزامات عدالت آموزشی در عصر حاضر صحبت کرد. این در حالی است که طبق آمارهای رسمی وزارت آموزش و پرورش، هنوز تعداد زیادی از دانش‌آموزان به علت نداشتن امکانات اولیه آموزشی، نمی‌توانند از سامانه آموزش مجازی وزارت آموزش و پرورش یعنی «سامانه شاد» استفاده کنند. این عدم دسترسی و استفاده بالأخص در عصری که عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات لقب گرفته است، لزوم توجه جدی به عدالت آموزشی در حوزه امکانات و تجهیزات آموزشی را گوشزد می‌کند.

در بُعد سیاست‌گذاری آموزشی یکی از اصول اساسی، حاکمیتی بودن آموزش و پرورش است. حاکمیتی بودن آموزش و پرورش به معنای قطع‌ید مشارکت عمومی در نظام آموزشی نیست، بلکه اتفاقاً شامل استفاده نظام‌مند از مشارکت همه عوامل سهیم و مؤثر در جریان تربیت است. در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش آمده است که «نظام تربیت رسمی و عمومی برای تحقق رسالت و کارکردهای خود از مشارکت همه عوامل سهیم و مؤثر در جریان تربیت بهره‌مند می‌شود؛ اما در این میان، به‌طور کلی بر چهار رکن و عامل مهم و اساسی اتکا دارد که عبارت‌اند از: دولت اسلامی (حاکمیت)^۱، خانواده، رسانه و نهادها و سازمان‌های غیردولتی که این چهار رکن، نقش تکمیل‌کننده و متعادل‌کننده یکدیگر را دارند» (سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، ۱۳۹۰: ۳۴۲). پس همان‌گونه که ملاحظه می‌شود، استفاده از مشارکت عمومی به‌عنوان یک ظرفیت بالقوه برای ارتقای نظام آموزش و پرورش در نظر گرفته شده؛ اما تفسیر آن به خصوصی‌سازی آموزش و پرورش امری ناصواب محسوب می‌شود و در تضاد با حاکمیتی بودن نظام آموزشی است. تفسیری که کوچک‌ترین آسیب آن منجر به پولی شدن آموزش و پرورش و ایجاد نابرابری در دسترسی افراد به آموزش باکیفیت شده و ضمن نقض اصول سوم و سی‌ام قانون اساسی، لاجرم به چرخه بازتولید

۱. منظور از حاکمیت در اینجا همه نهادها و سازمان‌های مربوط به نظام سیاسی حاکم (Government) است نه خصوصاً قوه مجریه یا دولت در اصطلاح رایج (State).

اجتماعی بین خانواده‌های فقیر و غنی می‌انجامد.

با این اوصاف می‌توان گفت مرتفع ساختن مطالبات از نظام آموزش و پرورش در گام اول انقلاب به ارتقای نظام آموزشی در گام دوم انقلاب خواهد انجامید و به تبع آن، شرایط تحقق اهداف گام دوم انقلاب در همه ابعاد فراهم می‌شود.

در نهایت با توجه به نتایج پژوهش، پیشنهادهای پژوهشی ذیل ارائه می‌گردد:

- تبیین جایگاه نظام آموزش و پرورش در تحقق اهداف گام دوم انقلاب؛
- آسیب‌شناسی اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش؛
- آسیب‌شناسی اجرای نظام رتبه‌بندی معلمان؛
- آسیب‌شناسی خصوصی‌سازی در نظام‌های آموزشی دنیا و
- طراحی الگوی مشارکت عمومی در نظام آموزش و پرورش.

منابع

فارسی

قرآن کریم.

- بیانات در مراسم بیعت معلمان و دانش‌آموزان، ۱۳۶۸/۰۳/۲۶
- بیانات در دیدار جمعی از مسئولان وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۸۱/۰۴/۲۶
- بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان سراسر کشور، ۱۳۸۵/۰۲/۱۲
- بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان سراسر کشور، ۱۳۸۶/۰۲/۱۲
- بیانات در دیدار مسئولان آموزش و پرورش، ۱۳۸۶/۰۵/۰۳
- بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان سراسر کشور، ۱۳۹۲/۰۲/۱۲
- بیانات در دیدار اعضای هیأت‌مدیره جامعه خیرین مدرسه‌ساز، ۱۳۹۳/۰۲/۱۵
- بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان سراسر کشور، ۱۳۹۳/۰۲/۱۷
- بیانات در حکم آغاز دوره جدید شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۹۳/۰۷/۲۶
- بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان سراسر کشور، ۱۳۹۴/۰۲/۱۶
- بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان سراسر کشور، ۱۳۹۵/۰۲/۱۳

- بیانات در دیدار دانش‌آموزان و دانشجویان سراسر کشور، ۱۳۹۵/۰۸/۱۲
- بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان سراسر کشور، ۱۳۹۶/۰۲/۱۷
- بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان، ۱۳۹۶/۰۳/۱۷
- بیانات در دیدار جمعی از استادان، نخبگان و پژوهشگران دانشگاه‌ها، ۱۳۹۶/۰۳/۳۱
- بیانات در دانشگاه فرهنگیان، ۱۳۹۷/۰۲/۱۹
- بیانیه «گام دوم انقلاب» خطاب به ملت ایران، ۱۳۹۷/۱۱/۲۲
- حیدری، محمدحسین؛ پاک‌سرشت، محمدجعفر؛ صفایی‌مقدم، مسعود، ۱۳۸۴، آموزش و پرورش آینده‌نگر: اهداف و راه‌کارها، علوم تربیتی و روان‌شناسی، سال ۱۲، شماره ۲، صص ۱۶۲-۱۳۵.
- سروش، محمد، ۱۳۸۶، مسئولیت حکومت اسلامی در آموزش و پرورش رسمی، تربیت اسلامی، سال ۳، شماره ۵، صص ۸۰-۵۵.
- سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، ۱۳۹۰، تهران: شورای عالی انقلاب اسلامی.
- سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور، ۱۳۹۲، تهران: دفتر مقام معظم رهبری.
- محمدی‌پویا، فرامرز، (۱۳۹۷)، بررسی عملکرد انقلاب اسلامی در حوزه نظام آموزش و پرورش رسمی و عمومی، مطالعات انقلاب اسلامی، سال پانزدهم، شماره ۵۵، ۲۳۲-۲۰۷.
- معاونت سیاسی صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۶)، شاخص‌یابی بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان در چهار سال اخیر، اداره پژوهش‌های سیاسی.
- ناظمی، مهدی، ۱۳۸۸، سیاست تحول در نظام آموزش و پرورش کشور، راهبرد توسعه (راهبرد یاس)، شماره ۱۸، صص ۲۶۷-۲۴۴.

لاتین

Siow. M. (2020). China still has much to learn about giving gifts to teachers, China, Asia angle publication center.

تبيين مطالبات السيد القائد الاعظم من نظام التعليم فى الخطوة الأولى للثورة

فرامرز المومدى بوى *

إن إعلان الخطوة الثانية للثورة هو تجديد المعلومات الموجهة إلى الأمة الإيرانية وخاصة الشباب ، التى ستكون بمثابة منشور للمرحلة الثانية من تهذيب النفس والتنشئة الاجتماعية والحضارة. مجال التعليم والتربية هو أحد المجالات التى تلعب دوراً هاماً فى تحقيق أهداف الخطوة الثانية من الثورة. من ناحية ، يتم تحقيق جزء مهم من هذه الأهداف خلال عملية التعليم والتربية، ومن ناحية أخرى ، يتم تحقيق جزء من هذه الأهداف من خلال الفئات البشرية المدربة فى النظام التعليمى ؛ لذلك ، من أجل تحقيق أهداف الخطوة الثانية من الثورة ، يجب إيلاء اهتمام خاص لتحسين نظام التعليم. من أجل تحسين نظام التعليم ، يجب دراسة تحدياته فى الخطوة الأولى من الثورة حتى يتم حلها فى الخطوة الثانية وتوفير الأساس لتحقيق الأهداف المذكورة أعلاه. من أجل دراسة تحديات نظام التعليم فى الخطوة الأولى ، سوف نتناول مطالب السيد القائد فيما يتعلق بنظام التعليم والتربية ؛ لأن مطالباته كمنارة تنير العقول حول تحديات التعليم. بهذه الأوصاف ، فإن الغرض من هذه الدراسة هو شرح مطالبات السيد القائد من نظام التعليم والتربية فى الخطوة الأولى للثورة. كانت الطريقة المستخدمة هى طريقة التنقيب عن الوثائق وتم تحليل تصريحاته حول التعليم مع التركيز على السنوات الأخيرة التى سبقت الذكرى الأربعين للثورة - بعد إعلان السياسات العامة لتغيير نظام التعليم التربيه فى الدولة. بعد تحليل البيانات ، تم حصر مطالبهم فى أربع فئات رئيسية: صنع السياسة التربوية ، والمعلم ، والمحتوى التربوى ، والفضاء التعليمى ، وهى التى يمكن أن تكون عنوان نظام التعليم والتربية فى الخطوة الثانية من الثورة ، وتدريب الطلاب على مستوى المجتمع الإسلامى.

الكلمات الرئيسية: الخطوتان الأولى والثانية للثورة ، مطالبات السيد القائد ، نظام التعليم والتربية الرسمى والعام

، طالب المستوى فى المجتمع الإسلامى.

* أستاذ مساعد ، قسم العلوم التربوية ، كلية العلوم الإنسانية ، جامعة ابو على سينا ، همدان ، إيران.